Szünet után a közös költségeknél *Bakonyi* Samu: Nem fogadhatja el sem a külügyi, sem a hadügyi tárca költségvetését.

(Apponyi és Batthyány.)

Apponyi Albert gróf: Nem ellenkezik a szövetségi hüséggel, hogy abban az esetben, ha a németeket nem tudjuk rideg és elzárkózó magatartásukból kimozditani, mi magunk a békésebb hajlandóságu hatalmakhoz csatlakozzunk, amelyek a jogot erőszakkal szemben nagyobb szerephez kivánják juttatni. A költségvetésben a delegáció által illetéktelenül megállapitott költségek is foglaltatnak, igy a létszámemelést és a flotta szerves átalakitását célzó tételek, melyekre előzően nem is kérték az országgyülés hozzájárulását. Ez ellenkezik a törvény nyilt rendelkezéseivel s a költségvetési jog csorbitását foglalja magában. Nem fogadja el az idevonatkozó tételeket. (Élénk helyeslés és taps a baloldalon.)

Batthyány Tivadar gróf szólt ezután a közös költségek dolgához s részletesen fejtegette a nagy teher-növekedéssel szemben táplált aggodalmait.

Az ülés két óra után végződött.

A gyermekekért.

— Szegeden is müködik a gyermektanulmányi társaság. —

(Saját tudósitónktól.) Nagy és előkelő közönség gyült össze szombat délután öt órakor a városháza közgyülési termében, mely zsufolásig megtelt azon alkalomból, hogy a Magyar gyermektanulmányi társaság szegedi fiókköre, városunk ezen legujabb kulturális egyesülete, alakuló közgyülését tartotta. Megjelentek a közgyülésen: *Lázár* György dr, polgármester, a szegedi iskolák igazgatói, tanárai, tanitónői csaknem teljes számban, ezenkivül főleg orvosok, ügyvédek és birók, többen vidékről is. A budapesti központot *Nagy* László dr és *Nógrády* László dr képviselték.

A közgyülést *Szele* Róbert dr, tankerületi főigazgató nyitotta meg. Nagy hatást keltő beszédben vázolta a gyermektanulmányozás multját és célját. Elmondotta, hogy a gyermektanulmányozás tulajdonképen Németországból indult ki ezelőtt mintegy harmincöt évvel; innen került Amerikába, hol igen nagy hullámokat vert, melyek Európa minden kulturállamába elhatottak. Magyarországon Nagy László dr volt az uttörője s ma már Magyarország ebben is a vezető államok között foglal helyet. Szegeden dr Domonkos Lászlóné és Klug Péter siketnémaintézeti igazgató voltak az ügy legelső propagálói s jórészt az ő buzgolkodásuknak köszönhető, hogy a mult év decemberében megtartott előzetes értekezlet a társaság létesitésének szükségességét kimondotta s az alakulás előkészitésére bizottságot küldött ki. A bizottság munkálatait befejezve, egybehivta a közgyülést, melynek nagy közönségét örömmel üdvözli, mint munkatársakat abban az értékes és nemes munkában, mely a gyermek tanulmányozását és megismerését tüzte zászlajára. A gyermektanulmányozás a jövő nemzedék érdekében teljesitett munka s aki a jövendő nemzedékért fáradozik, egy jobb jövő megteremtésén dolgozik. A jegyzőkönyv vezetésére *Mayer* Dezső tanárt, hitelesitésére pedig *Singer* Kornél kegyesrendi főgimnáziumi igazgatót és *Lippay* György dr-t kérte föl az elnök. Majd pedig meleg szavakkal üdvözölte *Nagy* László dr-t és *Nógrády* László dr-t, kik a magyar gyermektanulmányozások legkiválóbb uttörői és müvelői.

Nagy László dr a budapesti társaság nevében melegen üdvözli hazánk nemzeti fővárosának közönségét, köszönetét fejezi ki az ügy szegedi uttörőinek, *Szele* Róbert dr-nak, *Domonkos* Lászlónénak és *Klug* Péternek fáradozásukért és annak a reményének ad kifejezést, hogy az alakuló fiókkör szintén egyik sugara lesz ama fényforrásnak, mely Szegedről, az ország e legmagyarabb városából hazánkat bevilágitja.

A nagy éljenzéssel fogadott beszéd után az üdvözlő táviratokat és leveleket olvasták föl. Sürgönyileg, illetve levélben üdvözölték a közgyülést: *Náray-Szabó* Sándor dr, államtitkár, *Teleky* Sándor gróf, *Babartzi Schwartzer* Ottó báró, *Ruffy* Pál miniszteri tanácsos és még többen az ország minden részéből és Szegedről is.

Majd *Klug* Péter igazgató előterjesztésére megválasztották a tisztikart. Elnök: Szele Róbert dr, társelnökök: Nagy Aladár dr és Turcsányi Imre dr; ügyvezető alelnök: Orkonyi Ede dr; titkárok: dr Domokos Lászlóné és Mészáros Károly dr; jegyzők: Mayer Dezső és Domokos Margit; pénztáros: Ábrahám János; ellenőr: Blau Ármin dr. Választmányi tagok: Baranyay Gyuláné, Bödőné-Trinksz Paula, Back Bernát, Burza Károly, Bohn Károly, Csik Mária, Csikós Gyula, Csókási Etel, Dózsa Jakab, Erdélyi Jenő dr, Füzessy Márton, Flóderer Imre, Fülöp József, Füssy Józsefné, Gerhardtné Szabó Ilona, Galler Kristóf, Gárgyán Imréné, Hauser R. Sándor, Henny Ferenc dr, Homor István, Kárász Józsefné, Klug Péter, Krausz József dr, Kovács Ödön dr, Lantos Béla, Lippay György dr, Lovász József, Matolczi Ilona, Móra Ferenc, Nagy Zoltán dr, Návay Tamás, Perjéssy Mihály dr, dr Polgár Lászlóné, Raskó Istvánné, Rosenberg Nándor, Rőmer Péter, Striegl József, Simkó Elemér dr, Szántóné Ladányi Mariska, Szele Róbertné, özvegy Székely Gáborné, Szinger Kornél, özvegy Szalay Miklósné, dr Turcsányi Imréné és Tóth Antal.

Ezután Nógrády László dr tartott igen tartalmas és érdekes fölolvasást. „A gyermek a multban és a jövőben“ cimen, mely másfél órán át teljesen lekötötte a közönség figyelmét és ismételten zajos tetszésnyilvánitásra ragadta.

Előadó behatóan és élesen megvilágitó szavakkal ecsetelte a gyermek helyzetét az ókori népeknél, a görögöknél és rómaiaknál, amikor a gyermeknevelést nem a gyermek szeretete, sem a kultura, hanem politikai okok irányitották. Ennek volt a következménye, hogy mikor az országok politikailag sulyos helyzetbe kerültek, a gyermeknevelés is sülyedt, lanyhultak az erkölcsök s ezek hiánya okozta e népek vesztét. A középkoron át azután áttért a gyermekek jelenlegi helyzetének az ecsetelésére. Megható szavakkal, éles szatirával és szeretettől sugalt meggyőződéssel ostorozta a mai nevelés hibáit, az iskolák vaskalaposságát, a gyermekek agyának fölösleges ismeretekkel való megterhelését, parancsszóra, kalkulusra való ugráltatását, a hatóságok nemtörődömségét, hogy automobilutak, lóversenyterek rendezésére aránytalanul többet költenek, mint a palotákkal beépitett városok gyermekjátszó tereire. Végül jóslatszerü leirással ecsetelte a jövő iskoláját, mely szabad térségen fog állani, melyben nem lesz több a por, mint a levegő, a gyermekeket nem ijesztik el a tanulástól, előtte érthetetlen dolgok tömésével és nevelésüknél a szeretet lesz az irányadó.

Az érdekes fejtegetéseket a hallgatóság élénk tetszés nyilvánitással kisérte és az előadót számosan üdvözölték.

Hét óra mult, mikor az elnök Nógrády László dr-nak köszönetet mondott a fölolvasásért és a közgyülést bezárta.

Kina és Oroszország papirharca. A Reuter-ügynökség jelenti: A helyzet igen komoly. Azt hiszik, hogyha Kina nem fogadja el a február tizenhatodikán kelt orosz jegyzék álláspontját, Oroszország megteszi a már előkészitett kényszerintézkedéseket. — *Pétervárról* jelentik: A külügyminiszter helyettese a következő táviratot intézte a pekingi orosz követhez:

— A legutóbbi tárgyalások meggyőzték az orosz kormányt, hogy a kinai kormány halasztgatással akarja az orosz követelések teljesitését elkerülni. Minthogy a tárgyalások teljesen sikertelenek maradtak, a kinai kormány csak hiábavaló érvelést produkál, *az orosz kormány szükségét látja annak, hogy a halasztgatásnak véget vessen* és a kinai kormányt fölszólitja, nyilatkozzék, elfogadja-e a február tizenhatodiki orosz jegyzékben jelzett követeléseket. Az orosz kormány hajlandó a választ e hó huszonötödikéig várni, amennyiben pedig ez időpontig kielégitő és kimeritő válasz nem érkeznék, ugy a kereskedelem szabadsága érdekében teendő intézkedéseiért a kinai kormányt teszi felelőssé.

Pekingből jelentik: A külügyi hivatal hosszas és fontos tanácskozások után az itteni orosz követnek kijelentette, hogy *Kina holnap föntartás nélkül teljesiteni fogja Oroszország követeléseit.* Itt általában az a nézet uralkodik, hogy Kinának nincs más választása, mert a háborura semmikép nincsen elkészülve.

Szeged város téglagyára.

— Nem javasolják a létesitését. —

(Saját tudósitónktól.) A szegedi városi müszaki és pénzügyi bizottságok hétfőn délután együttes ülésen tárgyalták a városi téglagyár kérdését. A napirenden más ügyek is szerepeltek, azonban ennél a kérdésnél olyan hosszu vita indult meg, hogy más tárgyra nem kerülhetett a sor.

A bizottságok *Balogh* Károly tanácsosnak a *Délmagyarország* legutóbbi számában ismertetett javaslatát nem tették magukévá, hanem ugy határoztak, hogy *a téglagyár ügyének a napirendről való levételét javasolják a közgyülésnek.*

A bizottságok együttes üléséről, amelyen Balogh Károly elnökölt, alábbi tudósitásunk számol be:

Balogh Károly ismerteti részletesen a téglagyár létesitésére vonatkozó előterjesztését és inditványozza, hogy a bizottság javasolja a közgyülésnek a téglagyárnak részvénytársasági alapon való fölépitését.

Wimmer Fülöp szólt először a kérdéshez és támogatta a tanácsos előterjesztését. A téglagyár létesitését és a részvénytársasági formát egyaránt helyesnek tartja. Arra az anyagra, amelyet ez a gyár állitana elő, szükség van, a folyton fejlődő városnak óriási mennyiségü tégla kell és ezért föltétlenül szükséges Szeged érdekében a városi téglagyár. Az alapitásnak egyetlen formája a részvénytársaság, mert közigazgatásilag iparvállalatot nem lehet vezetni. Mindenképen jónak és helyesnek tartja az inditványt és ezért elfogadásra ajánlja azt.

Funák Károly a tanácsos előterjesztésében fölsorolt számokat nem tartja megbizhatóknak. Szerinte ott tulságosan nagy összeget vettek föl. Nem ötszázezer, hanem legfeljebb kétszázezer koronába kerülne csak a gyár fölépitése.

Landesberg Mór hangsulyozza, hogy Szegeden semmi szükség sincs a városi téglagyár fölépitésére. Ha itt olyan nagy lenne az épitkezési kedv és olyan nagy szükség volna nagyobb mennyiségü téglára, akkor a önnálló két téglagyár bizonyára állitana föl ujabb körkemencéket és gondoskodnék több tégláról. Hogyan akar a város hasznot a téglagyárból, amikor a keramitgyár kilenc esztendőn keresztül veszteséggel zárta le az üzletéveket. Itt nincs olyan nagy kereslet, mert ha lenne, akkor nem rendelkeznének a gyárak ma a termelt mennyiség nagy részével. Teljesen feleslegesnek tartja és ezért mellőzni kivánja ezt a kérdést.

Lövész Antal tiltakozik az ellen, hogy a város konkurrenciát csináljon meglévő iparvállalatoknak. Nem szabad az adózó vállalatok ekszisztenciáját megnehezitení. Funák főmérnök szerint csak kétszázezer koronába kerülne a gyár, ez megfelel a tervezett alaptőke negyven százalékának, annak a résznek tehát, amit nem a város jegyezne. Jegyezzék ezt az összeget magánfelek és csinálják meg azok a gyárat, ha ugyan arra egyáltalában szükség van.

Funák Károly azt inditványozza, hogy kérdezzék meg több téglagyártól, nem volnának-e azok hajlandók olyan áron szállitani a téglát, mint aminőért a város akarja adni.

Pálffy Dániel soknak tartja a költségeket. Kifogásolja, hogy hatvanezer koronás igazgatósági épületeket akarnak csinálni. Ilyen föltételek mellett nem prosperálhat ez a gyár, amelyet egyébként sem tart szükségesnek.

Obláth Lipót szintén ellenzi a téglagyár létesitését, amelyre semmi szükség nincs. A város